

רע"פ 3406/24 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3406/24

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים ד' מרשק מרום, י' צלקובניק ו-ע' דרויאן-גמליאל) בעפ"ג 57950-07-23 שניתן ביום 04.03.2024

בשם המבקש: עו"ד עין-צבי גיא

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופט ד' מרשק מרום כבוד השופט י' צלקובניק וכבוד השופטת ע' דרויאן-גמליאל) בעפ"ג 57950-07-23 שניתן ביום 04.03.2024, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (השופט ע' מורנו) בת"פ 44699-08-21, שניתן ביום 08.06.2023.

הרקע לבקשה והבקשה

2. ביום 13.02.2024 הורשע המבקש על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן בביצוע שלוש עבירות של מעשה מגונה תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה לפי סעיף 348(ד)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וכן בעבירה נוספת של ניסיון לביצוע מעשה מגונה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין.

3. בתמצית, על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין השנים 2018 ל-2020 עבד המבקש כחונך מטעם ארגון

עמוד 1

יד אליעזר בתלמוד התורה "אור המאיר" שבעיר אלעד, כאשר במסגרת עבודתו זו היה מתפקידו לסייע לתלמידים בלימודיהם. כתב האישום בו הורשע המבקש מתאר מספר פגיעות מיניות שבוצעו בשני קטינים, אשר היו תלמידים אותם חנך המבקש במסגרת תפקידו בתלמוד התורה.

במסגרת אירועים אלה, בין היתר, "צבט הנאשם [המבקש - ח' כ'] את ישבנו של א.א ונגע באיבר מינו", "הכניס את ידו לתוך מכנסיו של ב.ב ונגע בסמוך לאיבר מינו" "הוריד את מכנסיו של ותחתוניו של ב.ב. וחשף את איבר מינו" וכן "נגע באיבר מינו של ב.ב. מתחת לתחתוניו, שפשף אותו עם ידיו ולחץ את אשכיו באופן שהכאיב ל-ב.ב.". כל זאת, לשם גירוי מיני ותוך ניצול מערכת היחסים שבינו לבין הנפגעים.

4. לאחר הרשעתו במסגרת הסדר טיעון 'פתוח', נשלח המבקש לעריכת תסקירי שירות מבחן וכן לקבלת חוות דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות. זה האחרון העריך את הסיכון הנשקף מהמבקש ברמה בינונית, וזאת בין היתר, משום שהמבקש ביצע את העבירות בשני קטינים ובמקום ציבורי, עובדות שבהן יש "כדי ללמד על רצידיביזם מיני". שירות המבחן הגיש בעניינו של המבקש ארבעה תסקירים, בהם ציין כי המבקש השתלב במסגרת טיפולית ייעודית לעברייני מין במגזר החרדי, ולאור זאת, המליץ להטיל על המבקש עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. כמו כן, הוגש תצהיר מטעם הוריו של אחד מנפגעי העבירה, ובתצהיר זה צוין כי העבירות שבוצעו בו גרמו לו לנזק ממושך, לעזיבת הלימודים בתלמוד התורה וכן לקשיים נפשיים.

5. בית משפט השלום קיים ארבע ישיבות בהן נשמעו טיעונים לעונש, וביום 08.06.2023 גזר על המבקש תשעה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וכן פיצויים לנפגעי העבירה.

בית משפט השלום קבע מתחם ענישה נפרד לאישום הראשון, הנע בין 6 לבין 12 חודשי מאסר בפועל וכן מתחם ענישה נפרד לאישום השני והשלישי, הנע בין 16 לבין 32 חודשי מאסר בפועל. יחד עם זאת נקבע, כי "לא ניתן להתעלם מההליך השיקומי אותו עבר הנאשם [המבקש - ח' כ']", תוך שהודגש כי זה בעל מוטיבציה להשתלב בהליכי טיפול וכי אף עבר עד אותה העת "הליך טיפולי משמעותי". אשר על כן, מצא בית משפט השלום לחרוג לקולא ממתחם הענישה, וזאת מטעמי שיקום.

6. ביום 25.07.2023 ערערה המשיבה לפני בית משפט קמא על גזר דינו של בית משפט השלום וביום 04.03.2024 הערעור התקבל, במובן זה שתחת עונש המאסר לריצוי בעבודות שירות נגזרו על המבקש 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

7. בית משפט קמא עמד על חומרת מעשיו של המשיב, כמו גם על העובדה "ש[נ]יצל את תמימותם של חניכיו, את פער הכוחות ביניהם, את פער הגילאים ואת תחושת הביטחון שהרגישו כלפי מי שאמור היה לסייע להם". נפסק כי על הענישה כלפי מי שמבצעים עבירות מין בקטינים "לשקף את סלידתה ושאת של הנפש של החברה ממעשים כגון אלו" וכן להעביר "מסר חד וברור בדבר החומרה היתרה הגלומה [בהם]".

לצד זאת, הובהר על ידי בית משפט קמא, כי לא נעלם מעיניו הליך השיקום שעבר המבקש. אולם, יחד עם זאת, הודגש, כי בעניינו "אין ליתן משקל מכריע לאינטרס השיקום, עד כדי העברת מסר סלחני של ענישה שאינה מאחורי סורג ובריח". בית משפט קמא אף מצא להתערב במתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום. אולם, הודגש כי נוכח הכלל לפיו אין ערכאת הערעור ממצה את הדין עם הנאשם, הרי שיש להורות על מאסרו של המשיב לתקופה של 20 חודשים, אשר בה יש גם כדי ליתן ביטוי להליך הטיפולי שעבר המבקש. בתוך כך נקבע, כי "אלמלא כל האמור, עונשו של המשיב היה חמור באופן ניכר".

8. מכאן הבקשה שלפניי, שהוגשה ביום 18.04.2024. בבקשה זו שב המבקש על עתירתו כי אורה על חריגה

ממתחם הענישה לקולא. בתוך כך נטען, בעיקרם של דברים, כי על אף שהמבקש אינו כופר בכך שעונש מאסר יהא על דרך הכלל העונש ההולם למעשים אותם ביצע, הרי שיש מקום להתחשב בהליכי השיקום אותם עבר.

דיון והכרעה

9. הלכה היא עמנו כי רשות ערעור ב'גלגול שלישי' תינתן אך ורק במקרים חריגים ומיוחדים בהם הבקשה מעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניין הצדדים או כאשר עולה חשש מעיוות דין או אי צדק חמור (רע"פ 6365/23 קיסרי נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (14.11.2023)). כאשר הבקשה נסובה על חומרת עונשו של המבקש, רשות כאמור תינתן בתנאי שזה סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת (רע"פ 108/24 אבו סרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (08.01.2024) (להלן: עניין אבו סרחאן)).

לאחר עיון בבקשה על נספחיה נחה דעתי כי אין היא עומדת באמות מידה מחמירות אלה, ומשכך - דינה להידחות בלא צורך בתשובת המשיבה.

10. למעלה מן הצורך, הרי שגם לגופם של דברים, לא ניתן להפליג בחומרת המעשים המיוחדים למבקש, אשר נעשו תוך ניצול מעמדו והשפעתו על הנפגעים, במספר אירועים שונים. סבורני, כי מעשים אלה מחייבים השתת ענישה הולמת שתיתן ביטוי ראוי למידת חומרתם. נחה דעתי, אם כן, כי בדין גזר בית משפט קמא עונש מאסר בפועל על המבקש, אשר יהווה על דרך הכלל, העונש הראוי לעבירות מעין אלה; וזאת, תוך יישומו של הכלל לפיו אין ערכאת הערעור ממצה את מלוא חומרת הדין עם הנאשם, ותוך מתן ביטוי הולם להליך הטיפולי שעבר המבקש. בנסיבות אלה, אין בידי להיעתר לבקשת רשות הערעור (עניין אבו סרחאן, בפסקה 13).

11. לא למותר לציין גם, כי המילה שיקום אינה מילת קסם (ראו למשל: בש"פ 3277/24 אלהואשלה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.04.2024)); וכי ממילא, ככלל, לא תוענק רשות ערעור ב'גלגול שלישי', רק משום שבית המשפט מצא שלא לחרוג ממתחם הענישה לקולא (ראו למשל: רע"פ 3445/24 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (18.04.2024)); עניין אבו סרחאן, בפסקה 14).

12. סוף דבר: בקשת רשות הערעור נדחית בזאת. למען הסר ספק, המבקש יתייצב לריצויו עונשו, כפי שקבע בית משפט קמא.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשפ"ד (21.4.2024).

שׁוֹפֵט